Gyvenimas

Laikraštis Prienų rajono ir Birštono krašto žmonėms

Nacionalinės rajonų ir miestų laikraščių leidėjų asociacijos narys

ISSN 1648-0392

Nr. 70 (10907) * 2026 m. rugsėjo 22 d., antradienis

Kaina – 0,97 Eur

Laba diena

Šiandien – mėnulio priešpilnis. Saulė teka 07 val. 02 min., leidžiasi 19 val. 21 min. Dienos ilgumas 12 val. 19 min. Šios dienos varduvininkai: Mauricijus, Tomas, Toma, Tumas, Tarvinas, Virmantė; trečiadienį – Linas, Lina, Linė, Teklė, Galintas, Galintė, Galius, ketvirtadienį – Gerardas, Gedvilas, Gedvilė, Gedvinas, Gedvinė, Hektoras, Rupertas.

Rugsėjo 22 – Rudens lygė (lygiadienis), Baltų vienybės diena; Tarptautinė diena be automobilio.

Rugsėjo 23 – Lietuvos žydų genocido atminimo diena; Tarptautinė gestų kalbų diena.

Kodėl Trumpas netiesia pagalbos Saudo Arabijai? 2 p.

Vienuoliktoji „Vasara Užuguostyje“ baigėsi pažadu susitikti ir kitąmet 3-6 p.

Tekstilės konteineris – ne tik geriems drabužiams 4 p.

Nemunėlis 5 p.

Paulius Saudargas: Europos ir Lietuvos perspektyvos lustų rinkoje 8 p.

Žydi klesčia radastėlė...

Prienų „Žiburio“ gimnazija – antra tarp MEPA mokyklų Lietuvoje

2025–2026 mokslo metai Prienų „Žiburio“ gimnazijai atnešė išskirtinį įvertinimą – programos „Mokyklos – Europos Parlamento ambasadorės“ (MEPA) mokyklų reitingų lentelėje ji užėmė antrą vietą tarp 86 Lietuvos mokyklų. Šis rezultatas paskelbtas rugpjūčio 28–29 dienomis Vilniuje MEPA baigiamajame seminare.

Per mokslo metus gimnazistai dalyvavo įvairiose pilietinėse iniciatyvose, diskusijose, renginiuose ir projektuose, gilino žinias apie Europos Sąjungą, Europos Parlamentą, demokratiją, žmogaus teises ir piliečio atsakomybę. MEPA veiklos mokiniams suteikia ne tik žinių, bet ir ugdo gebėjimą argumentuoti, kritiškai vertinti informaciją, bendradarbiauti ir aktyviai dalyvauti visuomeniniame gyvenime. Antroji vieta Lietuvoje – nuoseklaus visos gimnazijos bendruomenės darbo rezultatas ir kartu paskata nesustoti.

Didžiuojamės gimnazistais, jų iniciatyvomis ir gimnazijos bendruomene: bendras darbas leido Prienų „Žiburio“ gimnazijai būti tarp stipriausių MEPA mokyklų Lietuvoje. Šis pasiekimas rodo, kad mokykloje kuriama aplinka, kurioje jaunam žmogui svarbu ne tik žinoti, bet ir suprasti, dalyvauti ir veikti. Šis rezultatas – ne finišas, o tvirtas pagrindas naujiems darbams, idėjoms ir prasmingoms iniciatyvoms ateityje.

„Žiburio“ gimnazijos informacija

Nuo spalio 1 d. atnaujinami Prienų rajono autobusų stotelių pavadinimai

Siekiant, kad autobusų stotelių pavadinimai būtų aiškesni ir geriau atspindėtų esamą vietovės situaciją, atnaujinami kai kurių autobusų stotelių pavadinimai.

Prienuose keičiasi šių autobusų stotelių pavadinimai:

Dujų ūkio kontora – Turgus

Kauno g. – Piliakalnis

Autotransportas – Kauno g.

Taip pat keičiasi 1-ojo maršruto „Prienai-Pakuonis per Ašmintą, Malinavą“ stotelės pavadinimas:

Malinavas – Pašventupys 1

Prienų rajono savivaldybės informacija

Pristatyta naujausia Aldonos Ruseckaitės knyga „Naktiniai pokalbiai“

Rugsėjo 16 d. Prienų kultūros ir laisvalaikio centre pristatyta naujausia mūsų kraštietės, rašytojos, muziejininkės, literatūros tyrinėtojos Aldonos Ruseckaitės knyga „Naktiniai pokalbiai“.

Kaip sako pati autorė, ši knyga – tai fikcijų romanas, kurio pagrindiniai veikėjai – rašytojai ir kunigai Juozas Tumas-Vaižgantas ir Ričardas Mikutavičius. Vėlyvais vakarais jie susitinka ir kalbasi apie gyvenimą, meną, literatūrą, populiarumo kainą, apie santykius su visuomene ir savo hierarchais, knygas ir pamokslus. Per šiuos pokalbius atsiveria visuomeninio bei kultūrinio gyvenimo kontekstas, išryškėja abiejų asmenybių panašumai ir skirtumai.

Juozas Tumas-Vaižgantas (1869–1933) ir Ričardas Mikutavičius (1935–1998) gyveno skirtingais laikotarpiais, tačiau autorė tarp šių dviejų asmenybių atranda nemažai paralelių: abu klebonavo Vytauto Didžiojo bažnyčioje, gyveno tame pačiame bute, abu buvo žymios savo laikmečio asmenybės, garsėjo kaip iškalbingi pamokslininkai ir meno kolekcininkai.

Susitikimo metu A. Ruseckaitė prisipažino, jog iš visų jos parašytų knygų „Naktiniai pokalbiai“ yra pati intymiausia, mat ta moteris, knygoje pasakojanti apie Vaižgantą ir besidalijanti prisiminimais apie R. Mikutavičių, yra ji pati. A. Ruseckaitė asmeniškai pažinojo kunigą Ričardą Mikutavičių, o su J. Tumu-Vaižgantu autorę sieja ilgametė muziejininkės veikla. Ji tyrinėjo rašytojo kūrybą, prisidėjo prie Juozo Tumo-Vaižganto memorialinio muziejaus Kaune įkūrimo.

Renginio metu aktorės Daivos Škelevaitės skaitomos ištraukos iš knygos susirinkusiesiems suteikė išskirtinę galimybę išgirsti, apie ką vėlyvais vakarais kalbasi knygos herojai. Jos ir Aldonos Ruseckaitės pasakojimą gražiai papildė Prienų „Žiburio“ gimnazijos mokytojos Romos Ruočkienės atliekama muzika.

Su nauja knyga A. Ruseckaitę sveikino Prienų rajono savivaldybės meras Alvydas Vaicekauskas su komanda, Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos direktorė Daiva Čepeliauskienė.

Tikimės, jog šis vakaras paskatins ne tik atsiversti knygą, bet ir paklausti savęs: ką mums šiandien gali papasakoti žmonės, gyvenę prieš mus?

Prienų Justino Marcinkevičiaus viešosios bibliotekos informacija

Nuomonė

Rytas STASELIS

Kodėl Trumpas netiesia pagalbos Saudo Arabijai?

Netrukus po Donaldo Trumpo pergalės JAV prezidento rinkimuose, jam įžengus į Vašingtono Baltuosius rūmus, vienas jo rėmėjas Lietuvos politikams atviru tekstu sakė: „Nekreipkite dėmesio į tai, ką D. Trumpas sako, tačiau įvertinkite tai, ką jis daro“.

Šį patarimą prisiminiau šią savaitę, kada JAV lyderis jį lydintiems žurnalistams pareiškė, esą dėl Amerikoje išaugusių dyzelino kainų (per 6,2 dolerio už galoną) degalinėse kalta Ukraina, kuri nuo š.m. pradžios dronais intensyviai niokoja rusų naftos perdirbimo įmones (refinerijas). Gi rusai dėl to prieš kelis mėnesius uždraudė dyzeliną eksportuoti, o dabar tik pratęsia šį draudimą. Po kelių dienų D. Trumpas dar pranešė, kad kariaujančios šalys – Ukraina ir Rusija – susitarė dėl vadinamųjų „energetinių paliaubų“ – nesmūgiuoti į jų energetikos bei energetikos infrastruktūros objektus.

Tuojau po JAV prezidento pareiškimo rusai raketomis smogė ukrainiečių energetikos objektams. Ukraina atsakė ataka prieš naftos refineriją Saratovo mieste, Rusijoje. Kariaujančios pusės patvirtino, esą derybų dėl „energetinių paliaubų“ išties būta, tačiau ligi galo susitarti nepavyko.

Rusijos diktatoriaus Putino aplinka kartojo mantras apie tai, kad, norint sustabdyti karą, būtina pašalinti „pirmines“ jo priežastis. Ukrainiečiai susitarti dėl ugnies nutraukimo siūlė jau nekart ir dabar yra įsitikinę, kad V. Putinas yra visiškai nesuinteresuotas susilaikyti nuo smūgių prieš Ukrainos energetiką, nes siekia, jog ukrainiečiai šią žiemą praleistų neturėdami elektros energijos, šilumos bei vandens. Dar š.m. vėlesnį pavasarį tuometinis Ukrainos energetikos ministras pripažino, kad rusų smūgiais buvo daugiau ar mažiau pažeistos visos reikšmingesnės elektros jėgainės bei didesnė dalis elektros pastočių.

Grįžtant prie D. Trumpo. Po jo (nusi)šnekėjimų nemažai analitikų pastebėjo, kad Rusijos vyriausybės dyzelino eksporto sustabdymas turėjo nepalyginamai mažesnę reikšmę globaliai naftos produktų rinkai nei šiuo metu Persijos įlankos regione įstrigusi JAV karinė akcija prieš Iraną ir šios šalies satelitus (santykiu 1:6).

Su pertrūkiais veikęs naftos kelias iš Persijos įlankos šalių Hormūzo sąsiauriu į Arabijos jūrą dabar vėl uždarytas dėl Irano smūgių tuo maršrutu plaukiantiems laivams, taip pat JAV paskelbtos sąsiaurio blokados į ir iš Irano plaukiantiems laivams. Kita vertus, tarptautinės bendruomenės nepripažįstami husių sukilėliai Jemene savaičių sandūroje sėkmingai atakavo vyriausybės pajėgas (jas remia Saudo Arabija bei Jungtiniai Arabų Emyratai), užėmė porą svarbių miestų prie Raudonosios jūros ir grasina uždaryti dar vieną svarbų – Bab al-Mandebo – sąsiaurį. Jis jungia Raudonąją ir Arabijos jūras ir yra svarbi laivybos magistralė į Sueco kanalą Egipte.

Saudo Arabija prašė JAV paramos atremiant husių puolimą, tačiau JAV atsisakė suteikti pagalbą. Priežastis – JAV smūgių prieš Iraną š.m. vasarį-kovą metu svarbi arabų šalis uždarė savo oro erdvę JAV aviacijai. Kurti Saudo Arabijos šauksmams liko Egiptas ir vadinamojo „azijinio NATO“ bloko šalys – Turkija bei Pakistanas.

Užsivėrus vartams į pasaulinio vandenyno kelius per du svarbius sąsiaurius Saudo Arabijai, Jungtiniams Arabų Emyratams, Katarui iškilo grėsmė gauti nepalyginamai mažiau įplaukų parduodant energijos išteklius visame pasaulyje. Ypač Indijai bei Kinijai.

Michailas Krutichinas, Norvegijoje gyvenantis rusų kilmės energetikos ir Vidurio Rytų ekspertas, siūlo padėtį regione vertinti plačiau bei išsamiau nei kreipiant dėmesį į atskiras detales. Jis nurodė, kad prieš savaitę kažkurioje Vidurio Rytų šalyje įvyko kelių arabų šalių, JAV bei Izraelio aukštų kariškių susitikimas. Jame aptarta padėtis aplink Iraną, taip pat Jemene. Esą JAV atstovai atkreipė dėmesį, kad daugmaž padorią pusiausvyrą regione palaikyti geba tik dvi šalys – JAV bei Izraelis. Su šiomis šalimis priverstas skaitytis ir įžūloką politiką vykdantis Irano mulų režimas.

Tad jei turtingos regiono šalys nori išlikti svarbios viso pasaulio mastu (Saudo Arabija ligšiol buvo laikoma svarbiausia ir galingiausia regiono šalimi), privalo pripažinti ir bendradarbiauti su Izraeliu bei JAV. Kitu atveju tiesiog pralaimės konkurencinę kovą kitoms naftą eksportuojančioms šalims (Gajanai ir Venesuelai, kurios naftos išteklius JAV praktiškai kontroliuoja) ir patirs rimtų socialinių-ekonominių sunkumų.

Tad, eksperto nuomone, kol visi situaciją vertina atsispirdami nuo JAV Kongreso rinkimų lapkričio 3–5 d. temos, JAV administracija siekia globalesnių tikslų.

Prienų rajono savivaldybės informacija

PRIENŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS POSĖDŽIO DARBOTVARKĖS PROJEKTAS

2026 m. rugsėjo 24 d. 9.00 val.

1. Dėl Prienų rajono savivaldybės tarybos 2026 m. sausio 29 d. sprendimo Nr. T3-2 „Dėl Prienų rajono savivaldybės 2026–2028 metų biudžeto patvirtinimo“ pakeitimo

2. Dėl valstybės perskolinamos paskolos ėmimo investicijų projektams finansuoti

3. Dėl Prienų rajono savivaldybės tarybos 2024 m. birželio 27 d. sprendimo Nr. T3-188 „Dėl viešosios įstaigos Prienų ligoninės paslaugų įkainių patvirtinimo“ pripažinimo netekusiu galios

4. Dėl Antano Maceinos vardo suteikimo Prienų kultūros ir laisvalaikio centro mažajai salei

5. Dėl naujo kitos paskirties valstybinės žemės sklypo, esančio Pramonės g. 7D, Prienų m., pardavimo atviro aukciono būdu

6. Dėl Prienų rajono savivaldybės tarybos 2026 m. birželio 25 d. sprendimo Nr. T3-179 „Dėl naujų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų, esančių Naujojo Gyvenimo g., Prienų m., pardavimo atviro aukciono būdu“ pakeitimo

7. Dėl Prienų rajono savivaldybės bendrojo ugdymo mokyklų aikštynų, stadionų, sporto salių ir kitų patalpų trumpalaikės nuomos tvarkos aprašo patvirtinimo

8. Dėl Prienų rajono savivaldybei nuosavybės teise priklausančio turto pripažinimo nereikalingu arba netinkamu (negalimu) naudoti ir jo nurašymo tvarkos aprašo patvirtinimo

9. Dėl Prienų rajono savivaldybės tarybos 2023 m. kovo 10 d. sprendimo Nr. T3-21 „Dėl Viešame aukcione parduodamo Prienų rajono savivaldybės nekilnojamojo turto ir kitų nekilnojamųjų daiktų sąrašo patvirtinimo“ pakeitimo

10. Dėl turto perdavimo valdyti ir naudotis juo panaudos teise

11. Dėl Savivaldybės ilgalaikio materialiojo turto nuomos sutarties nutraukimo

12. Dėl savivaldybės nekilnojamojo turto nuomos viešo konkurso būdu

13. Dėl sutikimo perimti valstybės turtą Prienų rajono savivaldybės nuosavybėn

14. Dėl elektros oro linijos pirkimo.

Tarybos sprendimų projektai skelbiami Savivaldybės interneto svetainėje www.prienai.lt, skyriuje „Tarybos posėdžių darbotvarkės“.

Praėjusios savaitės pradžioje „Gyvenimo“ redakcija sulaukė gyventojų skambučių dėl pablogėjusios vandens kokybės. Aiškinantis situaciją, Prienų rajono savivaldybės atstovai informavo apie šiuo klausimu rengiamą pasitarimą, o vėliau atsiuntė ir informaciją apie išsiaiškintas ir išspręstas problemas vandentiekio trasoje.

Dėl vandens kokybės Prienuose

Rugsėjo 17 d. Prienų rajono savivaldybėje vyko pasitarimas dėl vandens kokybės problemų Prienuose. Jame dalyvavo Savivaldybės vadovai ir specialistai, taip pat UAB „Prienų vandenys“ bei UAB „Prienų butų ūkis“ vadovai. Pasitarimas surengtas reaguojant į gyventojų socialiniuose tinkluose išsakytus pastebėjimus ir pranešimus apie vandens kokybę.

Įvertinus susidariusią situaciją nustatyta, kad rugsėjo 13 d. sutriko vandenvietės siurblių darbo ritmas (galimai dėl elektros tiekimo sutrikimų po audros). Dėl to vandentiekio trasoje pasikeitė vandens tekėjimo kryptis ir galėjo pajudėti trasose susikaupusios nuosėdos, kurios pateko į kai kurių gyvenamųjų namų vandentiekio sistemas.

Dėl vandens išvaizdos pokyčių rugsėjo 13–14 dienomis įmonė „Prienų vandenys“ gavo keturis gyventojų pranešimus, į kuriuos buvo nedelsiant reaguota.

Rugsėjo 14–17 dienomis buvo praplauti gyvenamųjų namų vandens įvadai, kai kur vidiniai vandentiekio stovai, taip pat centralizuoto vandentiekio trasa J.Basanavičiaus ir Kęstučio gatvių teritorijoje. Siekiant užkirsti kelią panašiems atvejams, buvo sureguliuotas ir vandenvietės siurblių darbo ritmas.

Bendrovė nuolat prižiūri ir eksploatuoja vandens tiekimo infrastruktūrą, o vandentiekio trasos pagal nustatytą priežiūros ir eksploatacijos tvarką yra plaunamos bei prižiūrimos. Gavus gyventojų informaciją apie galimus vandens tiekimo ar jo kokybės sutrikimus, situacija įvertinama ir, esant poreikiui, atliekami reikalingi darbai vietoje. Gyventojų pranešimai yra svarbi pagalba operatyviai nustatant galimas problemas ir imantis jų sprendimo.

Prienų rajono savivaldybės vadovybė reaguoja į kylančias problemas ir siekia, kad jos būtų sprendžiamos, todėl kviečiame gyventojus ir toliau būti aktyviems – pastebėjus vandens būklės pokyčius, prašome apie tai informuoti UAB „Prienų vandenys“ telefonu **0 319 60125** arba elektroniniu paštu *info@prienuvandenys.lt*. Kreipiantis prašome nurodyti tikslų adresą ir telefono numerį, kuriuo būtų galima su Jumis susisiekti. Gavusi informaciją bendrovė įvertins situaciją ir imsis reikalingų veiksmų.

Vandens kokybė yra nuolat stebima. Vandens tyrimai atliekami pagal su Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba suderintą planą, o vandens mėginius paima ir tiria Nacionalinės visuomenės sveikatos priežiūros laboratorijos Kauno skyrius. Su atliekamų vandens tyrimų rezultatais gyventojai gali susipažinti UAB „Prienų vandenys“ interneto svetainėje: www.prienuvandenys.lt/tyrimai.

Prienų rajono savivaldybės informacija

Kas Kur Kada?

*** Rugsėjo 23 d. 17.30 val. Prienų rajono savivaldybės meras Alvydas Vaicekauskas kviečia gyventojus į Judumo savaitei skirtą dviračių žygį:** drauge pajudėti, pabendrauti ir pasimėgauti rudeniškais Prienų vaizdais! Dviračių žygio dalyviai renkasi Laisvės aikštėje prie Savivaldybės. Maršruto ilgis – 11 km.

Pakvieskite šeimos narius, draugus ir kolegas, pasirūpinkite tvarkingu dviračiu, šalmu (vaikams iki 18 metų šalmas yra privalomas), šviesą atspindinčia liemene ir gera nuotaika.

*** Nemuno kilpų regioninis parkas kviečia į juodųjų katžuvių gaudymo talką!**

Rudeniška gamta, puiki kompanija ir prasminga veikla prie vandens!

Juodoji katžuvė – invazinė žuvų rūšis, todėl jos gausos reguliavimas padeda prisidėti prie vietinių vandens ekosistemų apsaugos. Žvejyba vyks rugsėjo 26 d. 10:00–15:00 val. Birštono II tvenkinyje.

Koordinatės: 6052665.24, 501075.01

Pasiimkite meškerę, pasikvieskite draugą, kuriam ši veikla būtų įdomi, atvykite geros nuotaikos, su noru prisidėti prie gamtos išsaugojimo!

***Rugsėjo 25 d. 15 val. Prienų kultūros ir laisvalaikio centre vyks renginys, skirtas Socialinių darbuotojų dienai.**

Kviečiame pasidžiaugti profesine švente, pasveikinti geriausius rajono socialinius darbuotojus. Koncertuos Gabija Veronika Barkauskė. Renginys nemokamas.

***Rugsėjo 27 d. Jiezne bus švenčiamos Mykolinės ir Jiezno bendruomenės centro 20-metis.**

12 val. Jiezno Šv. Arkangelo Mykolo ir Jono Krikštytojo bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios už gyvus ir mirusius bendruomenės centro narius.

Mišių metu bus šventinami rugiai, sėklos, vaistažolės. Po šv. Mišių – transporto priemonių šventinimas.

Sodelyje prie bažnyčios muzika ir dainomis džiugins Artūras Chalikovas. Jei oras bus palankus, atvyks svečiai iš baikerių klubo „Moto Kaunas“. Ateikite pabūti drauge, pasidalinti rudens džiaugsmais ir bendryste.

„Atmintis nėra tik praeitis – tai atsakomybė dabartyje.“ E. Wiesel

LIETUVOS ŽYDŲ GENOCIDO AUKŲ ATMINIMO DIENA

Rugsėjo 23 d. 12.00 val. Užnemunės pagrindinės mokyklos Balbieriškio skyriuje

Dalyvaus mokyklos bendruomenė.

Kviečiame kartu pagerbti Lietuvos žydų genocido aukų atminimą, prisiminti skaudžius mūsų krašto istorijos įvykius ir puoselėti pagarbą žmogui, toleranciją bei susiklausymą.

Renginio vedėjas **– Rymantas Sidaravičius** Balbieriškio kultūros ir laisvalaikio centro ir mokyklos Tolerancijos centro vadovas.

Organizatoriai: Prienų r. Užnemunės pagrindinės mokyklos Balbieriškio skyrius, Balbieriškio kultūros ir laisvalaikio centras

Gyvenimo medis augina naujas šakas
Piliečių galia. Kur gimsta Lietuvos ateitis
MRF MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Vienuoliktoji „Vasara Užuguostyje“ baigėsi pažadu susitikti ir kitąmet

Rugpjūčio 3–8 dienomis Užuguostyje jau vienuoliktą kartą vyko vaikų ir jaunimo stovykla „Vasara Užuguostyje“. Per daugiau nei dešimtmetį ji tapo ne tik vasaros pramoga vaikams, bet ir gražia šio krašto tradicija, suburiančia skirtingas kartas, į Užuguostį sugrąžinančia kraštiečius ir kuriančia vaikų ryšį su vieta, iš kurios kilę jų tėvai ar seneliai.

Šios stovyklos istorija jau skaičiuoja daugiau nei dešimtmetį. Pernai buvo paminėtas jos dešimtmetis, o per tuos metus užaugo ir pirmoji stovyklos dalyvių karta. Tai, kas kažkada prasidėjo kaip iniciatyva vaikams suburti, šiandien jau tapo tradicija, kurią kuria ne vien organizatoriai – Užuguosčio kaimo jaunimo iniciatyvų klubas, bet visa bendruomenė – savanoriai, tėvai, vietos gyventojai ir žmonės, kuriems Užuguostis išlieka svarbi vieta, kad ir kur jie šiandien gyventų.

Ši stovykla yra nekomercinė kraštiečių iniciatyva, kuriama savanoriškais pagrindais – organizatoriai ir prie stovyklos prisidedantys žmonės savo laiką, žinias ir energiją skiria tam, kad ši tradicija galėtų tęstis. Jau vienuolika metų ypatingais stovyklos namais tampa nebeveikiančios Užuguosčio mokyklos kiemas ir patalpos. Nors mokyklos pastatas šiandien tebeieško naujo šeimininko, kiekvieną vasarą bent savaitei jis vėl prisipildo vaikų balsų, juoko, kūrybos ir gyvenimo.

Plati saviraiška ir prasmė

Programoje vaikai gali rinktis iš trijų skirtingų krypčių – karybos, kūrybos bei žurnalistikos.

Toks programos modelis leidžia kiekvienam atrasti tai, kas artimiausia: vieniems išbandyti save komandiniuose ir praktiniuose iššūkiuose, kitiems – kurti, vaidinti ir drąsiau reikšti save, tretiems – mokytis pastebėti, klausti, kalbinti ir pasakoti savo krašto istorijas.

Tačiau „Vasara Užuguostyje“ nuo pat pradžių buvo daugiau nei užsiėmimų programa. Tai savaitė, per kurią vaikai gyvena kartu, mokosi bendrystės, savarankiškumo, atsakomybės ir kartu kitaip pamato patį Užuguostį.

Prieš kiekvieną stovyklą vyksta ne tik programos rengimas. Reikia sutvarkyti buvusios Užuguosčio mokyklos teritoriją, pasirūpinti erdvėmis, buitimi ir daugybe smulkių dalykų. Prie šių darbų jungiasi žmonės, kuriems svarbu, kad vasarą Užuguostyje vėl skambėtų vaikų balsai.

Ir turbūt tai yra viena svarbiausių „Vasaros Užuguostyje“ prasmių. Vaikui kaimas ar miestelis tampa savu ne todėl, kad apie jį papasakojama. Jis tampa savu tada, kai čia atsiranda prisiminimų – draugų, nuotykių, laužo vakarų, išbandymų, juoko ir istorijų, kurias norisi parsivežti namo.

Pilietiškumas – tema, jungianti visą stovyklą

Viena iš temų, kasmet jungiančių skirtingas „Vasaros Užuguostyje“ veiklas ir grupes, yra pilietiškumas – supratimas, kad būti savo valstybės piliečiu reiškia ne tik žinoti jos istoriją ar simbolius, bet ir jausti atsakomybę už save, šalia esančius žmones ir savo bendruomenę.

Šiemet stovykloje ypatingas dėmesys skirtas pilietinio pasipriešinimo temoms. Su vaikais kalbėta apie tai, kaip visuomenė ir kiekvienas jos narys gali prisidėti prie valstybės atsparumo, kodėl svarbu gebėti veikti neapibrėžtose situacijose, išlikti susitelkus ir pasirūpinti ne tik savimi, bet ir kitais.

Teorines žinias papildė praktinis išbandymas – stovykloje surengtos pasitraukimo į artimiausią priedangą Užuguosčio bibliotekoje pratybos, imituojant situaciją, jei stovyklos metu būtų paskelbtas oro pavojus. Vaikai praktiškai išbandė, kaip tokioje situacijoje reikėtų elgtis, kur ir kaip organizuotai judėti bei kodėl svarbu laikytis iš anksto sutartų veiksmų. Pratybas organizavo Generolo Povilo Plechavičiaus kadetų licėjaus instruktoriai, kurie stovykloje organizuoja karybos grupės veiklas.

Pilietiškumo tema stovykloje neapsiriboja vien pasirengimu ekstremaliosioms situacijoms. Ji atsiskleidžia ir per kasdienius dalykus – gebėjimą veikti komandoje, prisiimti atsakomybę, padėti kitam, pažinti savo kraštą ir suprasti savo vaidmenį bendruomenėje. Būtent todėl ši tema natūraliai sujungia karybos, kūrybos ir žurnalistikos grupes – skirtingomis veiklomis ugdant tą patį suvokimą, kad stipri valstybė prasideda nuo sąmoningo, atsakingo ir savo aplinkai neabejingo žmogaus.

Stovykla visada sulaukia svečių

Kiekvienais metais „Vasara Užuguostyje“ sulaukia ypatingų svečių, kurių patirtys ir istorijos tampa dar viena galimybe vaikams mokytis, diskutuoti ir įkvėpimo semtis iš realių pavyzdžių.

Šiemet su stovyklos dalyviais susitiko Generolo Povilo Plechavičiaus kadetų licėjaus direktorius Ričardas Žilaitis, pakvietęs į pokalbį apie pilietiškumą, atsakomybę ir pasirengimą veikti sudėtingose situacijose. Pokalbį prasmingai papildė kartu atvykę licėjaus kadetai, pasidaliję savo tikromis pilietiškumo istorijomis ir asmeninėmis patirtimis. Jauniems žmonėms kalbant su jaunais žmonėmis, pilietiškumas tapo ne teorine sąvoka, o konkrečiais pasirinkimais ir poelgiais kasdieniame gyvenime.

Dar vienas ypatingas stovyklos svečias – Baltijos jūrą iš Švedijos į Lietuvą perplaukęs ištvermės sporto entuziastas Meinardas Valkevičius. 2025-ųjų vasarą jis per maždaug tris savaites įveikė daugiau kaip 350 kilometrų atvirame Baltijos jūros vandenyje. Vaikams

(Nukelta į 6 p.)

Tekstilės konteineris – ne tik geriems drabužiams

Suplyšę marškinėliai, skylėtos kojinės, nusidėvėję rankšluosčiai ar nebetinkami avėti batai vis dar neretai atsiduria mišrių atliekų konteineryje. Tačiau ten jiems – ne vieta.

Tekstilės konteineriai skirti ne vien geriems, dar dėvėti tinkamiems drabužiams. Į juos galima mesti ir susidėvėjusią, naudoti jau nebetinkamą tekstilę.

Tai svarbu prisiminti, nes tekstilės mišrių komunalinių atliekų konteineriuose vis dar randama nemažai. Viename Alytaus regione atliktame atliekų sudėties tyrime tekstilė sudarė apie 13,5 proc. tirtos mišrių komunalinių atliekų imties. Tarp atliekų rasta drabužių, avalynės, patalynės ir kitų tekstilės gaminių.

Suplyšo? Tai dar nereiškia, kad reikia mesti į mišrias atliekas

Viena dažniausių klaidų – manyti, kad tekstilės konteineris yra tarsi gerų drabužių dovanojimo dėžė. Tačiau taip nėra.

Į tekstilės konteinerį galima mesti ne tik dar tinkamus dėvėti drabužius, bet ir tuos, kurių jau nebesinori ar nebegalima naudoti: apatinius, kojines, pėdkelnes, kepures, šalikus, pirštines, avalynę, rankines, kuprines, diržus, patalynę, rankšluosčius, užuolaidas, užtiesalus, pledus, minkštus žaislus, audinių atraižas ir siūlus.

Tad jeigu marškinėliai suplyšo, rankšluostis nusidėvėjo, o kojinės savo jau atitarnavo, vien dėl to jų nereikia mesti į mišrių atliekų konteinerį. Svarbiausia – tokius gaminius tinkamai supakuoti ir išmesti į jiems skirtą tekstilės konteinerį.

Maišas ir mazgas – paprasta, bet svarbu

Kad tekstilė būtų surinkta tvarkingai ir kuo mažiau nukentėtų nuo drėgmės ar nešvarumų, į konteinerį metamus daiktus reikia sudėti į maišą ir jį užrišti.

Atrodytų, smulkmena, tačiau ji svarbi. Tinkamai užrištas maišas apsaugo tekstilę nuo drėgmės ir nešvarumų, o kartu padeda išvengti situacijų, kai vienas suteptas ar sušlapęs daiktas sugadina kitus.

Jeigu vienu metu atsisveikinate ir su dar gerais drabužiais, ir su stipriai susidėvėjusia tekstile, verta juos supakuoti atskirai. Taip geresnės būklės daiktai turi daugiau galimybių išlikti tinkami pakartotiniam naudojimui.

Atskirai verta pasirūpinti ir avalyne. Batus dėkite poromis į tą patį maišą arba kitaip saugiai sutvirtinkite kartu, kad surenkant ir rūšiuojant jie nepasimestų vienas nuo kito. Juk vienišas batas naujo šeimininko greičiausiai nebesuras.

Dar daugiau dėmesio reikia

skirti šlapiai ar purvinai tekstilei. Ją į tekstilės konteinerį galima mesti tik sandariai supakuotą į vandeniui ir kitiems skysčiams nepralaidžią pakuotę. Taip apsaugomi kiti kartu surinkti daiktai.

Tačiau čia yra ir aiški riba. Tepalais, tirpikliais, dažais ar kitomis pavojingomis cheminėmis medžiagomis užterštos tekstilės į tekstilės konteinerį mesti negalima. Tokias atliekas reikia pristatyti į rūšiavimo centrą ir tvarkyti kaip pavojingąsias.

Geras daiktas dar gali būti reikalingas kitam

Vis dėlto tekstilės konteineris – tik vienas iš pasirinkimų.

Jeigu drabužis, batai, užuolaidos ar kitas tekstilės gaminys dar geros būklės, pirmiausia verta pagalvoti, ar jis negalėtų tarnauti kitam žmogui. Kartais tai, kas vienam jau pabodo ar tapo nereikalinga, kitam gali būti kaip tik tai, ko reikia.

Ir tam nebūtina laukti specialiai organizuojamų mainų. Daiktais galima apsikeisti su kaimynais, kolegomis, draugais, mokyklos, darželio ar kitos bendruomenės nariais. Kartais pakanka tiesiog paklausti: „Gal kam reikia?“

Dar vienas pasirinkimas – daiktų mainų punktai. Alytaus regione dar tinkamus naudoti drabužius, avalynę ir kitus daiktus galima pristatyti į rūšiavimo centruose veikiančius daiktų mainų punktus „Mainukas“ bei daiktų mainų ir rengimo pakartotinai naudoti punktą „TikoTiks“.

Čia daiktus galima ne tik palikti – galima ir pasiimti tai, ko reikia. Taip vienam nebereikalingas daiktas gali pradėti naują gyvenimo etapą kito žmogaus namuose.

O ko į tekstilės konteinerį mesti negalima?

Nors į tekstilės konteinerį galima mesti labai įvairius tekstilės gaminius, jis nėra vieta viskam, kas lieka tvarkant namus.

Į jį negalima mesti sauskelnių ir kitų vienkartinių higienos priemonių, maisto atliekų, pakuočių, elektronikos, baterijų ar kitų tekstilei nepriskiriamų atliekų.

Minkšti žaislai gali būti metami tik be baterijų ir elektroninių elementų. Tuo tarpu kilimai ir čiužiniai dėl savo dydžio priskiriami didelių gabaritų atliekoms, todėl juos reikia pristatyti į rūšiavimo centrus.

Svarbu prisiminti ir dar vieną taisyklę – maišų su tekstile negalima palikti prie konteinerio. Jei jis pilnas, tekstilę reikia pristatyti į kitą jai skirtą surinkimo vietą.

Atskirai surinkta tekstilė turi daugiau galimybių

Tinkamas rūšiavimas svarbus dar ir todėl, kad atskirai surinkta tekstilė turi daugiau galimybių būti panaudota dar kartą ar tinkamai sutvarkyta.

Žinoma, atskiras surinkimas nereiškia, kad kiekvienas į tekstilės konteinerį įmestas drabužis būtinai bus perdirbtas ar vėl panaudotas. Tekstilės gaminiai labai skirtingi – juose gali būti kelių rūšių pluoštų, užtrauktukų, sagų, gumos, plastiko ar kitų medžiagų, todėl jų tolesnis tvarkymas nėra toks paprastas.

Tačiau viena aišku – tekstilei patekus į mišrių komunalinių atliekų srautą, jos panaudojimo galimybių lieka gerokai mažiau.

Todėl tvarkant spintą verta prisiminti paprastą seką. Jeigu daiktas dar geras – perduokime jį kitam, išmainykime, parduokime ar pristatykime į „Mainuką“ ar „TikoTiks“.

Jeigu tekstilės gaminys jau nebedžiugina ar nebenaudojamas, pirmiausia pagalvokime, gal jis dar pravers kitam. O jei gaminys jau susidėvėjęs ir naudoti nebetinkamas – sudėkime jį į maišą, užriškime ir meskime į tekstilės konteinerį.

Jeigu tekstilė šlapia ar purvina, pasirūpinkime, kad ji būtų sandariai supakuota ir neužterštų kitų daiktų. Avalynę taip pat laikykime poromis – taip ji turės daugiau galimybių būti tinkamai išrūšiuota ir, jei dar tinkama, panaudota dar kartą.

Tekstilės konteinerių, rūšiavimo centrų, „Mainukų“ ir „TikoTiks“ vietas bei darbo laiką galima rasti Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro interneto svetainėje.

Tvarkant spintą svarbu ne tik nuspręsti, ko mums nebereikia. Ne mažiau svarbu pagalvoti, kur tas daiktas keliaus toliau – gal pas kitą žmogų, gal į „Mainuką“, o gal į tekstilės konteinerį. Svarbiausia, kad jis neatsidurtų ten, kur jam ne vieta.

Alytaus regiono atliekų tvarkymo centro informacija

Užs.Nr.028

PR Aplinkosauginkai primena, kaip savo kieme tvarkyti žaliąsias atliekas

Rudenį sodo ir daržo darbai nesibaigia, nes šiuo laikotarpiu susidaro nemažai žaliųjų atliekų, pvz., nukritę lapai, piktžolės, nupjauta žolė. Aplinkosauginkai primena, kad jas svarbu tvarkyti tinkamai – kompostuoti arba pristatyti į specialias atliekų surinkimo aikšteles. Žaliąsias atliekas deginti galima tik išimtinais atvejais, kai nėra sąlygų jų kompostuoti, perduoti atliekų tvarkytojui ar kitaip panaudoti. Jas deginti privaloma laikantis nustatytų aplinkosaugos ir gaisrinės saugos reikalavimų.

Netinkamai tvarkant žaliąsias atliekas gali sklisti nemalonūs kvapai, o joms yrant netinkamomis sąlygomis – išsiskirti šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Į mišrių komunalinių atliekų konteinerius patekusios biologiškai skaidžios atliekos taip pat gali užteršti perdirbti tinkamas atliekas ir sudaryti palankias sąlygas parazitams daugintis. Šių problemų galima išvengti žaliąsias atliekas tinkamai rūšiuojant ir kompostuojant. Taip mažinamas mišrių komunalinių atliekų kiekis, o susidaręs kompostas gali būti naudojamas kaip natūrali ir vertinga trąša augalams. Savivaldybėse, kuriose kintamoji vietinės rinkliavos dalis priklauso nuo konteinerių ištuštinimo dažnio ar atliekų kiekio, tinkamas rūšiavimas tam tikrais atvejais gali padėti sumažinti ir mokestį už atliekų tvarkymą.

Tinkamiausias būdas tvarkyti žaliąsias atliekas – jas kompostuoti

Aplinkosauginkai primena, kad tinkamiausias būdas tvarkyti sode ar darže susidarančias žaliąsias atliekas – jas kompostuoti. Tačiau, kai kompostavimas gali lemti augalų kenkėjų, invazinių rūšių populiacijų plitimą, reikėtų rinktis kitą šių atliekų tvarkymo būdą. Tokiu atveju – pirmiausia atliekas perduoti atliekų tvarkytojui arba ieškoti kitų jų panaudojimo būdų.

Neturint galimybės ar esant išimtims, kai kompostavimas negalimas, atliekas reikia vežti į specialiai žaliosioms atliekoms priduoti skirtas aikšteles, įrengtas kiekvienoje apskrityje. Aikštelių sąrašą ir tikslius adresus galite rasti Atliekų priėmimo vietų žemėlapyje arba Lietuvoje veikiančių žaliųjų atliekų surinkimo aikštelių interaktyviame žemėlapyje.

Žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelėse priimamos tokios biologiškai skaidžios atliekos: krūmų ar kitų želdynų karpymo atliekos, nukritę lapai, nupjauta žolė, gėlės, piktžolės, vaisių, daržovių atliekos, medžio žievė, pjuvenos, drožlės ir kt.

Atliekos į aikšteles turi būti atvežamos be priemaišų ir kitų atliekų, pavyzdžiui, be plastiko ir plastiko pakuočių, popieriaus – laikraščių, žurnalų, gyvūninės kilmės atliekų (mėsos, žuvies, kaulų, riebalų, pieno produktų, gyvūnų išmatų), kitų mišrių atliekų, pavojingųjų atliekų (tepalų, užterštos pakuotės) ir kt.

Prieš vežant žaliąsias atliekas į žaliųjų atliekų kompostavimo aikštelės reikėtų teirautis aikštelių operatorių nurodytais kontaktais dėl priėmimo sąlygų tvarkos ir kitų detalių.

Kada leidžiama deginti žaliąsias atliekas?

Aplinkosauginkai atkreipia dėmesį, kad žaliąsias atliekas galima deginti tik išimtiniais atvejais, kai nėra sąlygų jų kompostuoti, įskaitant atvejus, kai kompostavimas gali lemti augalų kenkėjų ar invazinių rūšių populiacijų plitimą, taip pat nėra galimybių jų perduoti atliekų tvarkytojui arba kitaip panaudoti.

Net ir tokiais atvejais žaliąsias atliekas galima deginti tik laikantis Aplinkos oro apsaugos reikalavimų surinktų augalų ar jų dalių deginimui lauko sąlygomis:

• Miestuose, kurortuose ir kurortinėse teritorijose augalus ar jų dalis deginti draudžiama, išskyrus atvejus, kai sumedėję augalai ar jų dalys rekreacijos tikslais deginami nustatytose ir pažymėtose vietose įrengtose laužavietėse.

• Miesteliuose ir mėgėjų sodų teritorijose augalus ar jų dalis taip pat draudžiama deginti, išskyrus teisės aktuose nustatytus atvejus.

• Viensėdžiuose ir kaimuose būtina vadovautis savivaldybės institucijų nustatytais draudimais arba deginimo sąlygomis. Jeigu savivaldybė tokių sąlygų nėra nustačiusi, augalus ar jų dalis deginti draudžiama, išskyrus teisės aktuose numatytus atvejus.

• Lauko sąlygomis leidžiama sudeginti nedidelį kiekį sumedėjusių augalų ar jų dalių – medžių, krūmų ar lianų šakų ir stiebų. Vienoje ugniavietėje per vieną kartą galima deginti ne daugiau kaip 1 m^3, jeigu toks deginimas konkrečioje teritorijoje nėra uždraustas.

• Deginti skirti augalai ar jų dalys turi būti sausi ir surinkti arba sugrėbti. Deginimą būtina prižiūrėti, kad intensyvūs dūmai nepatektų į aplinkines gyvenamąsias teritorijas.

• Baigus deginti, ugniavietę būtina užgesinti vandeniu, smėliu ar kitomis priemonėmis, kad ji nesmilktų ir į aplinkos orą nepatektų sveikatai pavojingų teršalų.

• Siekiant išvengti smulkiosios faunos žūties, anksčiau nei prieš savaitę sukrautų augalų ar jų dalių krūvų negalima deginti jų prieš tai neperkrovus.

(Nukelta į 7 p.)

Nemunėlis

Pilotiškėse vykusiame renginyje „Pasitinkant rudenį tėviškėje...“ savo kūrybą skaitė Igliaukos ir Gudelių parapijų klebonas Remigijus MACEINA. Nors gerbiamas kunigas augo Marijampolėje, bet jo gyvenimas labai glaudžiai susijęs su Prienų kraštu. Čia jo giminės šaknys. Remigijus Maceina – žymaus mūsų krašiečio filosofo Antano Maceinos sūnėnas, o ir tarnystę pradėjo būdamas Prienų parapijos bažnyčios vikaru.

Kraštietis Tautvydas VENCIUS dirbdamas ir gyvendamas Vilniuje, džiaugiasi gražia bendryste su gimtosios Naujosios Ūtos laisvalaikio salės teatru „Vėtrungė“ ir Vinco Mykolaičio-Putino muziejumi Pilotiškėse.

Abu šventės dalyviai mielai sutiko pasidalinti savo kūryba su „Gyvenimo“ skaitytojais.

Remigijus MACEINA

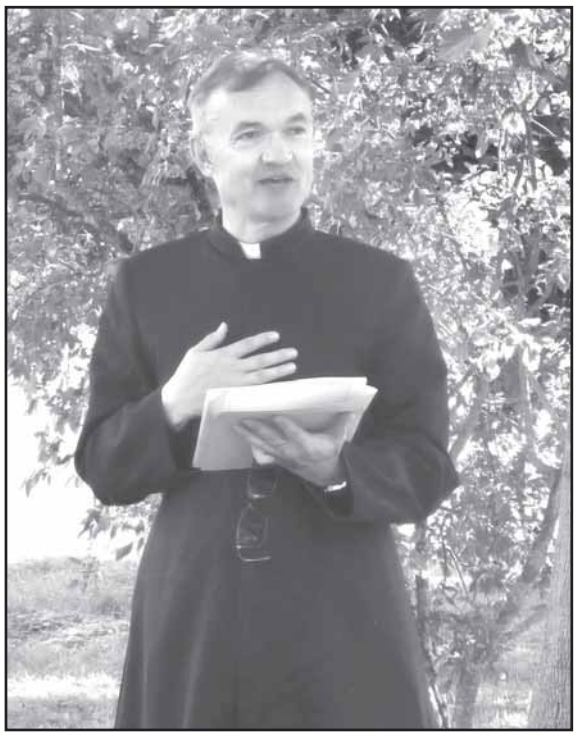

Vėl vasaros saulėlydis Dzūkijos žemę glosto
Už lango girdisi žiogų „malda“…
Kažkur nulūžusi pušies šaka
Ant protėvių kapų kaip „Severiutė“ rauda
Ji neprikels brangių žmonių,
O bus į ugnį sunaikinti išmesta…

Ach, protėviai iš amžinybės
Sesės pušys ir šilojai broliai
Bažnyčios, menančios senus gerus laikus…
Kodėl jūs tylite, kaip tie balti vienuoliai
Kurie paliko abitus senus ir įmantrius…

Ateis gyvenimas kaip vėtra į mūs šalį
Spindės dangus kaip sidabro lietus
Ir deimantus dalins tamsiausią naktį
O rytas patekėjęs neš auksinius saulės spindulius.

Liškiava 2026-08-24

Keliai ir vieškeliai mūsų Tėvynės žemės,
Kuriuos sutinkam meilę, žmones ir miškus…
Nežinome, ar dar mylėti norim
Ar vėl pastatom prabangius ir išpuoštus namus?

Vis skubame, o laikas aplenkia mūsų kelionę…
Pavargstame ir nuo savęs, ir nuo kitų
Ar įsileisim šiandie sielon nuostabią svajonę
Ar liksime namus statydami vienus??…

Prisimenu vaikystės gražų sapną
Dainavo žmonės derlių imdami…
Dabar teliko tik noragas, dalgis … akmenys prie durų,
Ir mūs tėvelių nameliai apleisti…

Atidariau duris, ir padvelkė čiobrelių kvapas
Prisiminė senai girdėta protėvių daina…
Ir meilė gimė jaunoje krūtinėj netikėtai,
Kurios širdy giedojo vyturio malda…
Čy… vy...

Liškiava 2026-09-05

Aš nežinau, kur yr mano namai
Ir ką valgysiu ryt, kai saulelė tekės?
Bus laikai, bus gerai…
Midumi, alumi tarsi upės tekės…
Jau pavargome bėgt
Ir diena jau kita
Bet krūtinėj dar plaka širdis alkana
Ji vilties kupina
Kai begėdė naktis
Tarsi raganaviską iššluoja…
Lieka mano namai
Ir spalvoti sapnai
Kur vaikystė vis lekia
O senatvė dejuoja…
Aš nežinau, kur yr mano namai
Bet žinau – šypsenos kur gyvuoja…

Liškiava 2026-08-25

Dar ne ruduo
Ir jau ne vasara
Neverki
Nepasikartos
Tik knygoje
Kadais skaitytoje
Lyg žiogas naktyje
Tau uždainuos
Tik vienas
Sakinys
Tarsi klaida
Pabrauktas
Raudonai –
Ir atminčiai
Sakyki
Ačiū
Už knygų
Puslapius
Išmoktus
Mintinai –
Ir vasarai
Ir rudeniui
Alyvoms
Astrai
Būtinai
(ar žiedas, ar vardas – užmiršai?)
Irisams
Kur
Žydėjo
Mėlynai –
Dar ne ruduo
Ir jau
Ne
Vasara –
Akimirka
Kurios
Prašei
„sustok“ –

Užklok tinklu
Ir nepaleisk –
Jau vėjas šiaurės
Rimsta
Ir jūra pasaką
Tą pačią
Kartoja mintinai –
Užkloki delnu
Kaktos raukšlę
Ir vėl ruduo
Girdi
Kaip skamba
Laiko vėjo gūsiai

Palma

Tautvydas VENCIUS

T.Vencius su rašytoja A.Ruseckaite.

Atrodė, kad dar toli,
Kad dar priešaky visos dienos,
Kelių vingiai ir posūkiai,
Suvedę į atradimus.
Smelkiantis karštis ir sielos virpuliai
Akimirkose, kurios neša mus,
Įsuka į savo svaigulį, laiko už rankos,
Atveda ten, kur turime būti, kur esame...

Daugybė vaizdinių iškyla ir mainosi,
Bet žvilgsnis sustoja ties Tavo veidu,
Tavo žvilgsniu – į tolį, į svajonę –
Per drąsą, įveikimą savęs,
Per atsidavimą gyvenimui.
Tada jau nebegali rinktis –
Tarsi palaimina iš viršaus žingsniams,
Tarsi pašaukia iš gelmių jausmams.
Pakviečia kaip piligrimą suklupti prieš altorių.

Ir mažos akimirkos pakeičia viską,
Atsitiktinumai tampa dėsniais,
Laikina patampa amžina.
Kaip žolynai geriame šviesą ir vandenį,
Stiebiamės kol užaugame ir
Galime auginti kitus.

Gyvenimo prasmė kaip susitikimas,
Kaip sutikimas savęs kitame.
Ir tik ėjimas, tikėjimas.

Atsikeliame ir panyrame į triukšmą
Visai beprasmį ir mūsų nepapildantį,
Nepasakantį kuria kryptimi eiti
Ir pas ką kelio paklausti.

Vis tiek save matau stovintį tarp medžių,
Žvelgiantį į tolumas, esant su jomis,
Būnant pačiam toluma,
Savo vidumi šaukiančia į namus.

Visi rytai – tai tik nakties pratęsimai,
Jie ramūs uostai prieš dienos jūras.
Minčių plaustai ir sieliai,
Susivedantys į vieną vakaro krantą.

Šiemet gandrai elgėsi keistai –
Atrodė, kad kai kurie nesuko lizdų,
Tik tupėjo ant namų stogų ir kaminų
Tarsi nakties sargybiniai, tarsi ryto šaukliai.

O mes mintimis išblaškytomis
Dažniau pavargę negu linksmi
Anei ateinančio rudens nepastebėjom,
Nesupratom naktis paskutinė kada buvo šilta.

Bet ir tai amžinybė ir tai laiko liudijimas –
Žemės dirbimas, sėja, daigelių popinimas.
Niekada nežinai kas išdžius, kas nuskęs,
Bet kasmet tęsi šitą darbą kaip misiją.

Gyvenimas juk daug paprastesnis –
Gal tik meilė jame labai sudėtinga,
O visa kita – turėk tik sveikatos,
Kaip sakydavo mano močiutė.

Ar gali čia pabūti visą naktį?
Aš tau netrukdysiu,
Tik mokysiuos iš tavo žvilgsnio
Kaip reikia mylėti.

Tų akių šitaip žiūrinčių
Jau turbūt nebėra?
Kaip sunku spėlioti, laukti kažko,
Kas norėtum, kad neateitų.

Aš galiu dar pabūti,
Man čia gera mąstyti,
Gera rašyti,
Gera nugalėti norą miegoti.

Turbūt aš pasiilgau
Rašyti tau. Ne eiles,
O tik paprastus ir kasdienius žodžius,
Kurie neturi atsakymų ir nieko neklausia.

Būki toli. Artėki po truputį,
Pažiūrėk iš toli ar nieks nepakitę,
Ar viskas vietose savo.

Kur tik koją statysi,
Ten rasi mūsų žingsnius –
Artėdami tolsta jie ir nutilsta.

Vienuoliktoji „Vasara Užuguostyje“ baigėsi pažadu susitikti ir kitąmet

(Atkelta iš 3 p.)

Meinardas pasakojo apie pasirengimą šiam iššūkiui, sunkiausias akimirkas, ištvermę ir ryžtą nepasiduoti. Ši istorija turi ir ypatingą ryšį su Užuguosčiu – Meinardą kelionės metu baidarėmis lydėjo Užuguosčio kraštiečiai, stovyklos dalyvių tėvai Darius ir Rita Janušoniai. Tad susitikimas tapo gyvu pasakojimu ne tik apie asmeninį ryžtą, bet ir apie komandą, pasitikėjimą bei bendrystę – vertybes, kurios diegiamos ir stovykloje.

Stovyklos savaitę buvusi Užuguosčio mokykla vėl atveria duris, todėl čia užsuka ir buvę jos mokiniai. Vienas jų – prodiuseris Dalius Kederys, su komanda ketinantis kurti dokumentinį filmą apie Užuguosčio mokyklos fenomeną: kaip jai veikiant čia telkėsi švietėjiškas ir kultūrinis gyvenimas, kodėl šios tradicijos gyvos iki šiol ir kas vis dar traukia žmones sugrįžti į Užuguostį.

Jaunųjų žurnalistų reportažas – nacionalinėse televizijose

Šios pratybos sulaukė ir nacionalinės žiniasklaidos dėmesio – stovyklos jaunųjų žurnalistų paruošti reportažai iš „Vasaros Užuguostyje“ buvo parodyti pagrindinių šalies televizijų žinių laidose, stovyklos iniciatyvą pristatant kaip pavyzdį, kaip pilietiškumo ir pasirengimo ekstremaliosioms situacijoms įgūdžiai gali būti ugdomi praktiškai jau nuo jauno amžiaus.

Jaunųjų žurnalistų grupė šiemet tapo tikra stovyklos žiniasklaidos komanda. Jos dalyviai ne tik mokėsi pastebėti įdomias istorijas ir užduoti klausimus, bet ir patys kūrė turinį skirtingais šiuolaikinės komunikacijos formatais. Viena svarbiausių jų užduočių buvo speciali stovyklos tinklalaidė, kurioje jaunieji žurnalistai kalbino ypatingus „Vasaros Užuguostyje“ svečius. Ruošdamiesi pokalbiui jie mokėsi ieškoti informacijos, formuluoti klausimus, klausytis pašnekovo ir drąsiai vesti pokalbį.

Visą savaitę grupė taip pat fiksavo stovyklos gyvenimą ir rengė turinį socialiniams tinklams – ieškojo įdomių temų, fotografavo, filmavo, kūrė tekstus ir mokėsi stovyklos įvykius papasakoti taip, kad juos galėtų pajusti ir tie, kurių tuo metu Užuguostyje nebuvo.

Tačiau didžiausiu jaunųjų žurnalistų kūrybiniu projektu tapo specialiai stovyklai sukurtas trumpametražis filmas „Tuščia vieta“. Nuo idėjos ir siužeto iki filmavimo bei galutinio rezultato – filmas gimė pačių stovyklos dalyvių rankose. Jo premjera surengta per jau tradicija tapusį ypatingą stovyklos kino vakarą po žvaigždėtu Užuguosčio dangumi. Savo pačių sukurtą istoriją išvysti didžiajame ekrane kartu su visa stovyklos bendruomene jauniesiems kūrėjams tapo ne tik savaitės darbo rezultatu, bet ir vienu įsimintiniausių stovyklos momentų.

Stovyklos tradicijos – atviros visiems

Nors didžioji „Vasaros Užuguostyje“ programos dalis skirta stovyklos dalyviams, per vienuolika metų susiformavo ir graži atvirų renginių tradicija, kviečianti susitikti visą Užuguosčio bendruomenę, kraštiečius ir svečius. Stovyklos savaitė prasideda iškilmingu atidarymu kaimo aikštėje, pagerbiant Lietuvos valstybės vėliavą – tai simbolinis momentas, kasmet primenantis stovyklos vertybes ir jos ryšį su pilietiškumu, bendruomene bei savo kraštu.

Vienas laukiamiausių savaitės renginių – atviras kino vakaras. Šiemet jo metu žiūrovams buvo parodytas patriotinis režisierės Agnės Zalanskaitės filmas „Bučiuoju, Juozas“. Kino vakaras jau tapo ne tik stovyklos tradicija, bet ir proga vasaros vakarą drauge susiburti stovyklos dalyviams, jų šeimoms, vietos gyventojams ir svečiams.

Savaitės pabaigoje bendruomenė kviečiama į baigiamąją stovyklos dalyvių programą, kurios šeimininkais tampa kūrybos grupės vaikai. Per vieną savaitę jie parengia spektaklį ar miuziklą ir pristato jį žiūrovams – kartu parodydami, kiek daug galima sukurti per vos kelias intensyvias dienas.

Atviros stovyklos programos dalyviai šiemet taip pat turėjo galimybę iš arčiau susipažinti su Lietuvos šaulių sąjungos veikla – sužinoti apie šaulių vaidmenį stiprinant visuomenės pilietiškumą ir atsparumą, jų veiklas bei galimybes prie organizacijos prisijungti.

O paskutinį stovyklos akcentą kasmet uždeda bendras žygis, į kurį leidžiasi visa stovyklos bendruomenė. Šiemet ši tradicija įgijo ir savo vardą – „Užuguosčio kelias“. Tai ne tik kilometrai Užuguosčio apylinkėmis, bet ir simbolinis stovyklos užbaigimas: kelias, kuriuo kartu eina vaikai, vadovai, savanoriai, šeimos ir visi, kurie per savaitę tampa viena bendruomene. Šiemet žygį vedė kraštietis ir mūsų krašto istorijų pasakotojas Faustas Vaičiulis. Galbūt būtent šis žygio vardas „Užuguosčio kelias“ geriausiai nusako ir pačią stovyklą – jos kuriamą kelią į savo krašto pažinimą, bendrystę ir norą į Užuguostį vis sugrįžti.

Stovyklą kuria visa bendruomenė

„Vasara Užuguostyje“ nebūtų įmanoma be žmonių ir organizacijų, kurie tiki šios iniciatyvos prasme ir kasmet padeda jai augti. Nuoširdžiai dėkojame stovyklos finansiniams partneriams – Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministerijai, Prienų rajono savivaldybei, taip pat privatiems rėmėjams – stovyklos vaikų tėvams. Jų parama leidžia kasmet sukurti vaikams prasmingą, turiningą ir įsimintiną vasaros savaitę, kurioje gimsta naujos patirtys ir draugystės, stiprėja ryšys su savo kraštu, bendruomene ir Lietuva.

Ne mažiau svarbus ir vietos žmonių palaikymas. Už nuolatinę pagalbą, atviras duris, erdves, geranoriškumą ir buvimą šalia dėkojame Stakliškių seniūnijai, Užuguosčio bibliotekai ir Užuguosčio bendruomenei. Per vienuolika metų stovykla tapo bendru kūriniu, prie kurio vieni prisideda finansine parama, kiti – savo darbu, laiku, idėjomis ar tiesiog nuoširdžiu rūpesčiu. Būtent ši bendrystė leidžia „Vasarai Užuguostyje“ kasmet sugrįžti ir kurti vis naujus vaikų prisiminimus šiame krašte.

Jolita Mažeikienė

Sveikata

„Šaudo“ į viršugalvį – ką tai reiškia?

„Kartais jaučiu įtemptą sprandą ir „šaudantį“ skausmą viršugalvyje. Oda jautri, atrodo lyg dega... Kodėl tai nutinka ir kaip derėtų tvarkytis su šia problema?“ – klausia „Gyvenimo“ laikraščio skaitytoja Marija. Apie skausmo priežastis ir gydymo būdus kalbuosi su LSMU Kauno klinikų ilgamečiu Neurologinio skyriaus vadovu, neurologu prof. Antanu Vaitkumi.

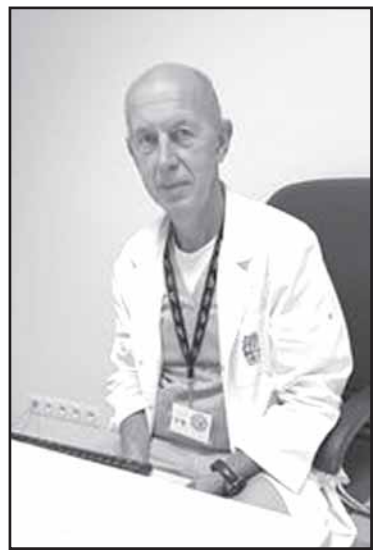

„Sergant pakaušinio nervo neuralgija svarbu gerinti viršutinės kaklo dalies mobilumą, laikyseną. Mineralinis vanduo „Vytautas“, „Boržomi“, melisų, mėtų arbatos, juoda kava atpalaiduoja pakaušinius nervus, mažina skausmą,“ – atkreipia dėmesį LSMU ligoninės Kauno klinikų Neurologijos klinikos skyriaus vadovas prof. Antanas Vaitkus.

– Spazminiai, „šaudantys“ skausmai viršugalvyje. Apie ką informuoja šie simptomai?

– Kai įvairaus pobūdžio skausmai (maudžiantys, šaudantys, deginantys...) jaučiami sprando, kaktos zonoje ar viršugalvyje, neretai diagnozuojama trišakio nervo neuralgija. Aštrus, „šaudantis“, duriantis, į nudilginimą panašus galvos skausmas jaučiamas ir pakaušio nervo srityje.

– Kas provokuoja pakaušio neuralgiją?

– Pakaušinio nervo neuralgija pasireiškia, kai jo nervas dirginamas išoriniu suspaudimu – tai didžiojo pakaušio nervo (90 proc. atvejų) ar mažojo pakaušio nervo (10 proc. atvejų) užspaudimas. Kai nervas spaudžiamas tarp pakaušio raumenų, susidaro spazmai. Kaip tai vyksta? Pirmiausia skausmas juntamas pečių juostoje, kakle, vėliau plinta į pakaušį, o iš jo – į viršugalvį ar galvos kaktinę dalį. Skausmas – maudžiantis, duriantis, stiprėjantis judinant galvą ar kaklą įvairiomis kryptimis.

Pakaušinio nervo neuralgiją (ir viršugalvio skausmą) provokuoja įvairios priežastys: viršutinės stuburo dalies, pakaušio srities sąnarių, raumenų patologijos, artrozės; stresas, raumenų įtampa, pertempimas, galvos traumos ar spazmai kaklo srityje.

• ***Skausmas ir spazmai atsiranda tada, kai sudirginami ar pažeidžiami vienas arba abu pakaušio nervai, ar spaudžiamas nervas tarp pakaušio raumenų.***

– Kodėl viršugalvio skausmas dažniau vargina vyresniame amžiuje?

– Amžiaus poveikyje daugėja stuburo, sąnarių ligų (osteochondrozė, artrozė, skoliozė, stenozė...). Kintančios sąnarinių paviršių kremzlės tarp slankstelių sukelia trintį, o tai – skausmą. Vyresniame amžiuje mažiau judama, daugiau laiko praleidžiama sėdint prie televizoriaus ar žiūrint į mobilų telefoną. Tokia padėtis, kai galva būna ilgai nuleista žemyn, didina įtampą sprando srityje, o tai ir sukelia minėtus skausmus.

• ***Svarbu vengti oro temperatūros pokyčių (šalčio, karščio, vėjo), peršalimų.***

– Kaip gydoma viršugalvio neuralgija? Kaip žmogus galėtų padėti pats sau?

– Mano nuomone, kineziterapija – tai lėtinio skausmo gydymo pagrindas. Individuali kineziterapija – veiksmingas būdas, kai teisingai atliekant tempimo pratimus, mažėja pečių, kaklo, galvos įtampa, pamažu atsipalaiduoja sustingę raumenys. Tikslas – pagerinti viršutinės kaklo dalies mobilumą, laikyseną, raumenų tonusą. Svarbu pacientui išmokti kaklo, pečių juostos pratimų ir juos atlikti namuose, skiriant kasdien bent 20–30 minučių.

Skausmus malšina fizioterapijos priemonės. Termoterapija (purvo, parafino aplikacijos), hidroterapija (šilta vonia, dušas), refleksoterapija, akupunktūra. Padeda šildančių tepalų įtrynimai.

Jei minėtos priemonės negelbsti, skiriami skausmą bei uždegimą malšinantys vaistai, atpalaiduojantys raumenis. Dėl tinkamo gydymo rekomenduojama specialisto neurologo konsultacija.

• ***Tačiau visada pacientams pabrėžiu, kad geriausias vaistas – tikslinis judesys, laikysenos korekcija, kas rytą daryti fizinius pratimus, kurie stiprintų ir atpalaiduotų įtemptus raumenis pečių, kaklo srityje.***

– Dėkoju už vertingus patarimus.

Veronika Pečkienė

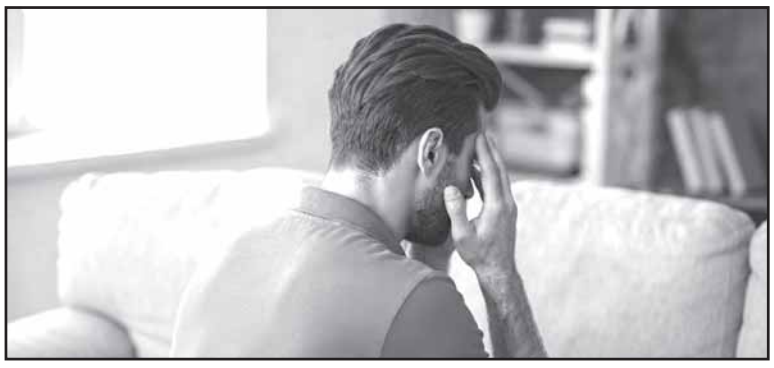

PR Aplinkosauginkai primena, kaip savo kieme tvarkyti žaliąsias atliekas

(Atkelta iš 4 p.)

• Kartu su augalais ar jų dalimis arba atskirai draudžiama deginti buitines, pramonines ir kitas atliekas. Leidžiama deginti tik dažais, lakais, klijais, impregnavimo ar kitomis cheminėmis medžiagomis neapdorotą medieną.

• Augalus ar jų dalis draudžiama deginti arčiau kaip 50 metrų nuo miško, išskyrus jų deginimą rekreacijos tikslais nustatytose ir pažymėtose laužavietėse.

• Deginant augalus ar jų dalis privaloma laikytis Bendrųjų gaisrinės saugos taisyklių, Miškų priešgaisrinės apsaugos taisyklių ir kitų taikomų reikalavimų.

Atsakomybė

Už aplinkos apsaugos reikalavimų pažeidimus deginant sausą žolę, nendres, javus, nukritusius medžių lapus, šiaudus, laukininkystės ir daržininkystės atliekas atsakomybė taikoma pagal Administracinių nusižengimų kodekso 286 straipsnį.

Sausos žolės, nendrių, nukritusių medžių lapų, šiaudų, laukininkystės ir daržininkystės atliekų deginimas pažeidžiant aplinkos apsaugos reikalavimus užtraukia baudą asmenims nuo 30 iki 230 eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 60 iki 300 eurų.

Priešgaisrinės apsaugos priemonių nesiėmimas pastebėjus savo žemėje ražienų ar nesugrėbtų (nesurinktų) šiaudų gaisrą užtraukia

baudą žemės savininkams, naudotojams ir valdytojams nuo 30 iki 170 eurų.

Ražienų, nenupjautų ir nesugrėbtų (nesurinktų) žolių, nendrių, javų ir kitų žemės ūkio kultūrų deginimas užtraukia baudą asmenims nuo 50 iki 300 eurų ir juridinių asmenų vadovams ar kitiems atsakingiems asmenims – nuo 120 iki 350 eurų.

Be to, vertinama aplinkai padaryta žala.

Žemės savininkai, naudotojai ir valdytojai, pastebėję savo žemėje žolės, ražienų ar nesurinktų (nesugrėbtų) šiaudų gaisrą, nedelsdami privalo apie tai informuoti skubiosios pagalbos centrą telefonu 112 ir (arba) Valstybinę priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą, o, jei dėl gaisro kyla pavojus artimiausiam miškui, – ir atitinkamos miškų urėdijos padalinį (girininkiją).

Žemės savininkai, naudotojai ir valdytojai, kurių žemėje nesilaikoma reikalavimų, taip pat kiti asmenys, nesilaikantys šių reikalavimų, baudžiami Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso nustatyta tvarka ir įstatymų nustatyta tvarka privalo atlyginti aplinkai padarytą žalą.

Jei kyla klausimų, Aplinkos apsaugos departamento specialistai jus pakonsultuos telefonu +370 700 02022 arba el. paštu *konsultacijos@aad.am.lt*.

Aplinkos apsaugos departamento pareigūnai primena, kad apie aplinkos apsaugos pažeidimus galima pranešti skubiosios pagalbos tarnybų telefono numeriu 112. Taip pat užfiksuotas nuotraukas ar vaizdo medžiagą, kai daromas pažeidimas, galima atsiųsti el. *paštu info@aad.am.lt*.

Aplinkos apsaugos departamento prie Aplinkos ministerijos informacija

Dalyvavo Geriausios Lietuvos policijos komandos konkurse

Palangoje tris dienas vyko Geriausios Lietuvos policijos komandos konkursas, kuriame policijos pareigūnams teko išbandyti savo jėgas įvairiose rungtyse – šaudymo, vairavimo, tarnybinio šuns valdymo, orientavimosi, medicinos žinių, taktikos ir kitose netikėtose užduotyse.

Jau 30-ąjį kartą surengto konkurso nugalėtoja tapo Vilniaus apskrities vyriausiojo policijos komisariato komanda, antrą vietą užėmė Kauno apskr. VPK komanda, o treti liko Marijampolės apskr. VPK pareigūnai.

Kartu su lietuviais konkurse dalyvavo ir pareigūnai iš Estijos, Latvijos ir Ukrainos.

Alytaus apskrities VPK komandai (žr. nuotraukoje) šįkart prizinės vietos iškovoti nepavyko, tačiau pareigūnai parsivežė tai, kas ne mažiau svarbu – vertingos patirties, dar didesnį komandos susitelkimą ir gebėjimą veikti netikėtose bei sudėtingose situacijose.

PAŽINTYS

54 metų vyriškis, be žalingų įpročių, nori susipažinti su tvarkinga moterimi rimtiems santykiams – sukurti šeimą. Tel. 0 683 84 302.

IEŠKO DARBO

Ieškau sargo darbo. (Nedarbingumas 50 proc.). Tel. 0 672 04 086.

SIŪLO DARBĄ

UAB „GRASTA“

siūlo darbą Prienuose kieto kuro sandėlio vadovui.

Tel. +370 687 49 254.

PERKA

KREKENAVOS UAB „Krekenavos agrofirma“

PERKA GALVIJUS

KARVES, TELYČIAS, BULIUS PAGAL SKERDENAS ARBA GYVĄ SVORĮ. SVERIA, MOKA IŠ KARTO, PAIMA PATYS.

Tel.: +370 614 93124

Įmonė brangiai perka mišką visoje Lietuvoje, vertina nemokamai, rengia miškotvarkos projektus, atsiskaito iš karto, apmoka visas išlaidas. Tel. 0 646 79 600.

Nekilnojamasis turtas

PERKA: brangiai mišką (gali turėti bendraturčių, būti neatidalytas, su skolomis, areštuotas). Sutvarkau dokumentus. Tel. 0 644 55 355.

Perkame namą, butą, sklypą, sodybą ir patalpas. Patikimai ir greitai. Tel. 0 608 20 080.

Ieškau 2 kambarių buto Jiezne, mūriniame name. Tel. +370 646 67 546.

Įvairios prekės

Įmonė brangiai perka galvijus. Tel. 0 612 34 482.

PARDUODA

Kietas kuras

Parduodu sausas, kapotas malkas, laikomas po stogu, vežame ir mažais kiekiais. Išrašome sąskaitas. Tel. 0 648 61 061.

Parduodame džiovintas, skaldytas beržo malkas. Tel. 0 614 97 744.

Gyvuliai. Gyvūnai

Parduoda Koli veislės 4 mėnesių šuniukus (Lesė). Tel. 0 653 93 193.

Parduoda juodmargę karvę. Tel. +370 608 28 622.

Parduoda jauną avinuką veislei ir avytes. Tel. 0 645 06 200.

Parduoda dvi septynerių metų melžiamas karves. Tel. 0 605 08 133. Prienų r.

Įvairios prekės

Parduoda žieminį rapsą (užauginta iš sertifikuotos sėklos, nenaudoti glifosatai, išvalytas, tinka sėti, spausti aliejų, yra kelios veislės, 1 kg – 2 Eur). Tel. 0 604 02 070.

Parduoda automobilį KIA SPORTAGE (2014 m., automatas, dyzelis, 4 varomi ratai, balta spalva, tvarkingas, su techniniu aptarnavimu). Tel. 0 682 55 621.

Parduoda traktorių T40 (Lipecko TGL TZ), 3 vagų plūgą, kultivatorių. Bevilnes avis (EASY CARE). Tel. 0 699 16 304.

Parduoda grūdų valomąją (elektrinė, 800 Eur, lenkiška), trąšų barstomąją (švediška, prikabinama 1 t, 800 Eur), smulkių sėjamąją (nauja, 380 Eur). Tel. +370 662 43859.

VIŠTAITĖS. Prekiaujame M. Steponavičiaus ūkio (KAIŠIADORIŲ r., Žąsliai) jaunomis, vakcinuotomis 4–5,5 mėn. įvairių spalvų (rudomis, juodomis, raibomis, pilkomis, baltomis) DOMINANTE veislės ir baltomis Leghornų veislės dedeklėmis vištaitėmis. Pristatome. Jūsų vežėjas – RAIBIKIAI. Tel. užsakymams: 0 612 17 831, 0 611 51 770.

PASLAUGOS

Mobiliu gateriu pjaunu medieną, kreizuoju lentas, kliento kieme. Elektra nebūtina. Tel. 0 610 03 983.

Kokybiškai remontuojame butus (glaistome, dažome), klojame laminatą. Atliekame kitus darbus. Tel. 0 606 46 488.

Koklinių pečių remontas ir restauravimas. Tel. +370 677 92 397.

Žemės kasimo darbai mini ekskavatoriumi, savivarčio paslaugos. Tel. 0 686 87 161.

AKCIJA iki -50%
BALKONŲ (tinka renovacijai)
TERASŲ STIKLINIMAS
PLASTIKINIAI LANGAI
ŠARVO DURYS
Tel. 0 600 90 034

SIENŲ ŠILTINIMAS
užpildant oro tarpus
1 m² kaina nuo 1,40 Eur
Tel. 0 675 7 73 23

PASLAUGOS

Pilnas pamatų įrengimas (nustumdymas, polių gręžimas, rostverkas, armatūros karkasai, apšiltinimas ir užpylimas). Tel. 0 620 85 350.

Betonavimo, mūrinimo ir griovimo darbai. Tvorų montavimas. Tel. 0 600 96 399.

VISI SANTECHNIKOS DARBAI: šildymo, vandentiekio, kanalizacijos, dujinių, vanduo-oras, kieto kuro katilinių įrengimas. Komplektuojame kokybiškas santechnikos medžiagas su nuolaidomis. Tel. 0 640 39 204.

DURYS – PER 3 DIENAS! „ŽMONIŠKOMIS KAINOMIS“ Gaminu duris – ypatingai šiltas, saugias nuosaviems namams, ūkiniams pastatams ir rūsiams. Tel. 0 653 93 193.

Paulius Saudargas: Europos ir Lietuvos perspektyvos lustų rinkoje

Šiandienos pasaulyje be puslaidininkinių mikroprocesorių (lustų) sunku įsivaizduoti daugumą pramonės šakų. Lustai reikalingi automobilių, medicinos, gynybos ir kitose pramonėse. Vien mobilusis telefonas turi apie 160 skirtingų lustų, o hibridinis elektromobilis – net iki 3 500. Lustai taip pat yra pagrindas milžiniškų duomenų centrų, reikalingų dirbtiniam intelektui (DI). Jau dabar puslaidininkiai yra treti pasaulyje pagal prekybos apimtis, po naftos ir transporto priemonių, ir numatoma, kad pajamos šiame sektoriuje 2030 metais pasieks 1,6 trln. USD.

DI revoliucija dar labiau spartina technologinę pažangą. Nespėjusiems į traukinį gresia pavojingas atsilikimas. Šalys ar žemynai, nesugebėję išsikovoti deramos vietos lustų, o kartu ir DI vertės grandinėse, taps priklausomi. Europa, Lietuvos pavyzdžiu, ryžtingai žengia energetinės nepriklausomybės keliu, tačiau bręsta naujos priklausomybės formos: nuo technologijų ir joms reikalingų žaliavų. Puslaidininkiniai mikroprocesoriai yra viena iš kertinių technologijų, mat jie yra bet kokių kitų įrenginių smegenys. Be šių „smegenų“ europiečiai bus pasmerkti likti tik savo likimo nesprendžiančia vartotojų rinka.

Dar 2022 m. pateiktas Europos lustų aktas buvo ES atsakas į kritinį pažeidžiamumą pasaulinėje puslaidininkių vertės kūrimo grandinėje, kurį ypač atskleidė COVID-19 pandemijos sukelti tiekimo sutrikimai. Reikėjo nedelsiant spręsti struktūrines priklausomybes ir remti mokslinius tyrimus ir užkūrinėti pramonę. Šiuo teisės aktu pasiekta reikšmingų rezultatų: įsteigti kompetencijos centrai, ankstyvojo kūrimo etapo platforma ir kitos infrastruktūros, sukurtas koordinacijos ir reakcijos į krizes mechanizmas, investicijoms į esamus gamybos pajėgumus sutelkta per 52 mlrd. EUR viešų ir privačių lėšų. ES tvirtai jaučiasi kai kuriose nišose, kaip, visų pirma, gamybos įranga (pasaulyje dominuojančios ASML „lustų kepimo“ litografinės mašinos), fotonika, mikrovaldikliai, jutikliai ir pan. Nepaisant šios pažangos yra akivaizdžių pajėgumų spragų, ypač gamybos ir dizaino srityse. ES pagamina mažiau nei 10 proc. pasaulio lustų, o kalbant apie pažangiausius (mažesnius nei 5 nm), apskritai beveik visiškai priklauso nuo JAV ir Azijos gamintojų.

Todėl ES svarstome atnaujintą, dar ambicingesnį **Lustų aktą 2.0.** Džiaugiuosi galėdamas tiesiogiai prisidėti prie šios teisėkūros kaip pranešėjas nuo Europos Parlamento Vidaus rinkos komiteto. Šia teisėkūra siekiama spręsti dvi pagrindines problemas: a) priklausomybę nuo trečiųjų valstybių puslaidininkių projektavimo ir gamybos; b) nepakankamus pasirengimo krizėms pajėgumus. Pagrindinis centrinis ES finansavimas šiems tikslams jau dabar teikiamas per šimtamilijardines „Europos horizonto“ ir „Skaitmeninės Europos“ programas, veikiančias pagal dabartinę daugiametę finansinę programą (2021–2027 m.). Nuo 2028 m., įsigaliojus naujai daugiametei finansinei programai, šią paramą tikėtina papildys ir Europos konkurencingumo fondas.

Skirtingai nuo pirmojo Lustų akto, kuris koncentravosi į pasiūlą, Lustų aktas 2.0 daugiau dėmesio skiria **paklausos** sukūrimui. Užtikrinant vietos paklausą, lengviau stiprinti ir vietos puslaidininkių pasiūlą. Tai prisideda prie didesnio pramonės atsparumo, trumpesnių ir saugesnių tiekimo grandinių ir didesnio strateginio savarankiškumo.

Galimybės Lietuvai: mokslas, gamyba ir paklausa

Lietuva turi išvystytą mokslinių tyrimų ir pramonės bazę puslaidininkių ekosistemos nišose. Pavyzdžiu galėtų būti „Teltonika“, gaminanti aukštųjų technologijų įrangą bei investuojanti į pačių lustų gamybą. Pasinaudojant ES finansavimu mūsų šalyje, būtina vystyti tiek mokslinius tyrimus, tiek ir pramoninę projektavimo bei gamybos bazę. Ne mažiau perspektyvi yra paklausos sritis. Stipri mūsų aukštųjų technologijų pramonė ir sparčiai besivystanti gynybos pramonė prisideda prie paklausos ES viduje. Tai antrasis galimybių langas Lietuvai – pasinaudoti ES puslaidininkių vajumi, kai ne tik pačių lustų pramonė, bet ir pramonė, sukurianti lustų paklausą, tampa prioritetine.

Lietuvoje reikia kurti puslaidininkių kompetencijos regioną

Norėdami geriau išnaudoti ES siūlomas paramos priemones, turime šalyje sukurti bent vieną puslaidininkių kompetencijos regioną (PKR). Lustų aktas 2.0 numato šią naują iniciatyvą. Regionai, turintys infrastruktūrą, mokslinį ir gamybinį potencialą bei pristatę viziją EK, galės būti paskelbti PKR. Paraišką turi paruošti vietos valdžia, o ją paremti – nacionalinė. Svarbus aspektas – puslaidininkių regiono investicijų planas, kuriame turi būti: strateginė vizija (dabartinė regiono pramonė ir puslaidininkių ekosistema; esami gamybos, tyrimų ar testavimo įrenginiai ir t.t.), infrastruktūros prieinamumas (patikima ir švari energija, transporto infrastruktūra) ir parama inovacijoms ir moksliniams tyrimams. Įvertinusi paraiškas, EK galės suteikti PKR ženklą, kas investuotojams signalizuos apie perspektyvią puslaidininkių ekosistemą. Lietuvą tai pristatytų pasaulyje kaip patikimą vertės grandinių dalį. Manau, sutelkę nacionalinės, vietinės valdžios bei mokslo ir verslo iniciatyvą, galėtume sėkmingai pretenduoti į PKR statusą kažkuriam, o gal ir keliems savo regionams.

epp group in the european parliament

POLITINĖ REKLAMA
Užsakovas: Europos Liaudies frakcija Europos Parlamente, Europos Parlamento narys Paulius Saudargas. Užsakymo kontroliuojantis subjektas – Europos Parlamentas, Rue Wiertz 60, Politinės reklamos skelbimas susijęs su darbu Europos Parlamente. Visas skaidrumo pranešimas skelbiamas interneto svetainėje https://www.gyvenimas.eu/sp11/. Užs. Nr. 027

Žydi klesčia radastėlė...

Etnokultūra yra gyvas tautos pamatas, o kanklės – viena giliausių jos šaknų. Šie metai Lietuvoje paskelbti Kanklių metais – tai prasmingas įvertinimas instrumentui, kuris neatsiejamas nuo mūsų tautinės tapatybės.

Rugsėjo 12 d. Šilavoto Davatkyne, kur kiekvienas takelis, kiekvienas senas pastatas ir daiktas saugo dalelę mūsų krašto atminties, vyko trečiasis regioninis folkloro kolektyvų sambūris „Žydi klesčia radastėlė“, skirtas Kanklių metams.

Čia, tarp praeities ir dabarties, skambėjo tai, kas lietuviui nuo seno buvo labai brangu – daina, muzika ir bendrystė. Sambūrio dalyvius sveikino Prienų rajono savivaldybės ir LR Seimo atstovai, o folkloro kolektyvai dovanojo skambias lietuvių liaudies dainas ir kanklių muziką. Regioniniame folkloro kolektyvų sambūryje dalyvavo Veiverių kultūros ir laisvalaikio centro vaikų ir jaunimo folkloro ansamblis „Kankliukai“ (vad. Agnė Vaitonė), Šilavoto laisvalaikio salės folkloro grupė „Akacija“ (vad. Saulė Blėdienė), Ašmintos laisvalaikio salės folkloro grupė „Ošvenčia“ (vad. Rima Vilkienė), Pakuonio laisvalaikio salės folkloro ansamblis „Obelėlė“ (vad. Renata Žibienė) ir Kazlų Rūdos kultūros centro folkloro ansamblis „Sūduonia“ (vad. Algirdas Ališauskas).

Renginyje skambėjo ne tik tradicinė liaudies muzika, bet ir kanklininkės Gabijos Žilienės koncertinėmis kanklėmis atliekami kūriniai.

Už dalyvavimą folkloro kolektyvų sambūryje ir puoselėjamą liaudies dainos grožį, kanklių skambesį bei dalinimąsi autentiška kultūrine patirtimi, kolektyvams dėkojo Prienų kultūros ir laisvalaikio centro direktorė Virginija Naudžiūtė. Muziejininkė Danguolė Lincevičienė kvietė aplankyti Davatkyno ekspoziciją, susipažinti su jo istorija. Sambūrį vainikavo visų bendrai sudainuota lietuvių liaudies daina „O kano žali sodai“.

Renginys bendrai finansuojamas Europos Sąjungos lėšomis pagal Prienų rajono vietos veiklos grupės vietos plėtros strategiją ir yra trečiasis bendruomenės „Jiestrakis“ įgyvendinamo projekto „Visiems ir kiekvienam“ renginys.

Nuoširdžiai dėkojame visiems, prisidėjusiems prie šio gražaus sambūrio organizavimo. Tegul liaudies dainos ir kanklių muzika keliauja iš kartos į kartą, iš namų į namus, iš širdies į širdį.

Saulė Blėdienė

Šilavoto laisvalaikio salės kultūrinių renginių organizatorė

Gyvenimas

REDAKCIJOS ADRESAS:
Kauno g. 19 A, LT - 59147 Prienai.
El.paštas: info@gyvenimas.info

Leidžia UAB „GYVENIMAS“ (SL 066).
Laikraštis įkurtas 1946 m. gruodžio 7 d.

Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė *Internete skaitykite: www.gyvenimas.eu, www.facebook.com/laikrastisgyvenimas*

Redakcija: **Redaktorė Ramutė Šimukauskaitė** (0 319 60523, ramute@gyvenimas.info); **redaktorės pavaduotoja Dalė Lazauskienė** (0 605 19 327, dale@gyvenimas.info); BUHALTERIJA: **Ona Lodienė** (lodieneona1@gmail.com); REKLAMA, SKELBIMAI: **vadybininkė Zina Lankevičienė** (tel./faksas 0 319 60012, 0 605 19 327, zina@gyvenimas.info); **dizaineris-maketuotojas Kęstutis Bakas** (maketas@gyvenimas.info). KONTAKTAI: mob. tel. 0 605 19 327.

Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su laiškų autorių nuomonėmis. Už skelbimų turinį neatsakome.

Laikraštis išeina antradieniais ir penktadieniais. Ofsetinė spauda. Apimtis – 2 spaudos lankai. Indeksas 67283. Tiražas: antradieniais – 1000 egz., penktadieniais – 1350 egz. Rinko, maketavo UAB „Gyvenimas“.

MRF MEDIJŲ RĖMIMO FONDAS

Laikraščio veiklą ir projektą „Gyvenimo medis augina naujas šakas“ iš dalies remia VšĮ „Medijų rėmimo fondas“ (2026 m. bendrai skirta suma – 38132 Eur).

Spaudė UAB „Alytaus spaustuvė“, Seirijų g. 17, tel. (0 315) 73 786.

ALYTAUS SPAUSTUVĖ